

Faglig vejledning – Saturationsmåling

Gældende for sygeplejersker, ansat i Center Pleje og Omsorg, samt social- og sundhedsassistenter, ansat i Center Pleje og Omsorg, der ved delegering har fået instruktion om - og oplæring i udførelse af opgaven.

Formål	<p>At sikre korrekt måling af saturation</p> <p>At sikre en kvalificeret og ens pleje til patienter med påvirket respiration</p>
Definition af begreber	<p>Pulsoxymeter (daglig tale SAT-måler):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medicinsk diagnostisk udstyr der med en enkel teknik via en lysprobe måler den absorberede mængde lys fra det iltede blod i forhold til det ikke-iltede blod og omsætter det til en procent-værdi for iltmætning i blodet. <p>Saturationsmåling (SAT):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Måling af iltmætning i blodet <p>SpO₂:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den arterielle iltmætning <p>Normal SAT-værdi ved lungeraske patienter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 92-100 %. <p>Patienter med lungesygdomme (fx KOL):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kan have en lavere SAT end 92%, som er habituel.
Hvornår måles SAT	<p>Hos patienter hvor der udføres TOBS (SSA) eller ABCDE-udredning (sygeplejen) samt hos patienter, hvor indsatsen er ordineret fra lægen.</p> <p>Herunder hos patienter med påvirket respiration:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cyanose – perifert eller centralt • Sekretproblematikker • Feber • Angst • Dyspnø • Ændret bevidsthedsniveau • Ændret respirationsmønster • Evaluering af ilttilskud <p>Ved patienter med KOL kan der aftales individuelle grænseværdier med lægen – dog altid med patientens kliniske billede i fokus.</p> <p>Se patient målgruppe for akutsygepleje på: avis.rebild.dk/ under Akutsygepleje.</p>
Hvordan måles SAT	<ul style="list-style-type: none"> • Patienten informeres om målingen og hensigten med den. • Tænd for SAT-måleren. • Læg patientens finger på klemmens gummipuder, sørg for: <ul style="list-style-type: none"> ○ At måleområdet er tørt ○ At fingeren er varm (ellers vælg en varm tå) ○ At fingeren er korrekt placeret ○ At klemmen lukkes. • Hold fingeren/hånden i ro og sørg for at holde patienten i ro under processen. • Aflæs værdien når skærmens bølgeform er jævn og regelmæssig, da dette er den optimale værdi. • Beskriv om målingen er foretaget med eller uden ilt ved patienter med ilttilskud. <p>Det anbefales at SAT-måleren ikke anvendes på den samme finger i mere end 2 timer.</p>
Observationer ifm. SAT-måling Observationer ifm. SAT-måling	<ul style="list-style-type: none"> • Pulsen skal måles manuelt og stemme overens med målingen på SAT-måleren. <ul style="list-style-type: none"> ○ Herved kan det også konstateres om pulsen er regelmæssig og om måleren sidder korrekt. • Respirationsfrekvensen bør ligeledes måles (normal RF 12-20). • Ved overfladisk eller besværet respiration <ul style="list-style-type: none"> ○ Vurder om der benyttes hjælpemuskler?

	<ul style="list-style-type: none"> • Sekretproblematikker • Cyanose – perifert eller centralt • Angst, uro eller anden aktivitet (kramper eller epileptisk anfald). • Ændring i bevidsthedsniveau • Dehydrering • Feber
Fejlkilder	<p>Måling af patientens saturation og puls vil påvirkes af flere instanser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kolde ekstremiteter • Insufficient perifert kredsløb (arteriosklerose) • Korrekt placering af finger eller tå i SAT måleren • Neglelak, kunstige/tykke/lange negle • Ødemer • Urolig patient • Større mængde omgivende lys som fx lysstofrør, infrarød varme eller direkte sollys kan påvirke resultatet • Store skift i temperatur (kolde til varme omgivelser) • Hvis patienten har bradykardi pga. shock, hypotermi, hypovolæmi eller lign. • Lav blodprocent (under 5 mmol/L) <p>Vurdér patientens saturation ift. det kliniske billede – hvis patienten fremtræder med cyanose, er en normal SAT-værdi en fejlmåling.</p>
Rengøring af SAT-måler	<p>Efter måling desinficeres SAT-måleren</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brug serviet med minimum 70% Ethanol fx spritswabs • SAT-måleren skal lufttørre efter desinficeringen
Dokumentation	Målte værdier dokumenteres under patientens målinger i Nexus samt som en del af akutudredningen – herunder også evt. hvilke indsatser der er sat i værk.
Vedligeholdelse af SAT-måler	<ul style="list-style-type: none"> • Hold SAT-måleren væk fra støv, vibrationer, høje temperaturer og fugt. • Stop med at anvende SAT-måleren, hvis den er blevet våd. • Anvend ikke skarpe genstande til at betjene tasterne på frontpanelet. • Skift af batterier ved behov. • SAT-måleren skal opbevares i sygeplejens akuttasker.
Kilder	Klinisk Retningslinje i VARhealthcare ift. måling af respirationsfrekvensen – www.varportal.dk